

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
מרת זיוה זעלדא פולק
בת ר' דב הלוי ע"ה (אשת
הרה"ח ר' הלל יחיאל ז"ל
בן הרה"ח ר' אליעזר ז"ל בן
הרה"ח ר' אברהם יהודה
ז"ל בן רבינו הגה"ק זצ"ל)
נלב"ע ב' כסלו תשס"ד
תנצב"ה

פרשת חיי שרה תשפ"ד

בס"ד, (שנה ב') גליון מס' 86

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אבדק"ק סאסרעגען

פרשת חיי שרה

עם פטירתה של שרה אמנו נחסר בעולם עשיית חסד

וַיָּבֵא אַבְרָהָם לְסֹפֵד לְשָׂרָה וְלִבְפֶתָחָהּ

(בראשית כג, ב)

לרמוז על האות כ' דפרק אשת חיל בסוף משלי (לא, כ), "כפה פרשה
לעני וידיה שלחה לאביון", ומרמז שנחסר ה"כף", היינו הנתינה לעני
ולאביון. וכדמצינו במדרש (תנחומא חיי שרה ד), דכל הפרק קאי על שרה
אמנו ע"ה.

(ח"א נו)

הנה אברהם אבינו ע"ה בכה והספיד את שרה על מעשיה הטובים,
והיינו הצדקה והחסד שעשתה בהכנסת האורחים ושהיתה מגיירת את
הנשים (בראשית רבה לט, יד), ועכשיו שנסתלקה נחסרה עבודה זו.
וזה הרמז במה שהכ' של תיבת "לבכותה" היא כ' זעירא. כי בא

כל מעשי האבות היו לשם שמים

וּתְשֵׂא רַבָּקָה אֶת עֵינֶיהָ וּתְרָא אֶת יִצְחָק וּתְפַל מְעַל הַגָּמֶל, וּתֹאמֶר אֶל הָעֶבֶד מִי הָאִישׁ הַלְזֶה הַהֶלֶךְ בְּשָׂדֶה לְקְרֹאתָנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי וּגְו'

(בראשית כד, סד-סה)

ועתה בראות רבקה את יצחק יוצא לשוח בשדה, והיה נראה כי
הוא "הולך בשדה לקראתנו", ואין זה מדרכי הצדיקים, עלה לה חשש
אולי יש משהו בדברי הליצינים. וזהו ששאלה את העבד, "מי האיש
הלזה ההולך בשדה לקראתנו", כי ראתה שהוא הדור (כדפירוש רש"י),
ומאיך גיסא הוא "הולך בשדה לקראתנו", לכן שאלה מה טיבו.
ויאמר העבד "הוא אדוני", כי הוא ממש כאביו אברהם אדוני, שכל
מעשיהם, גם כאשר הם נוהגים בדרך ארץ, עושים הכל לשם שמים.

(ח"א סב)

הנה איתא במדרש (בראשית רבה נט, יב), כי מי שרוצה לעשות
שידוכין יצא וישמע מה שהכלבים מנבחים. כלומר, מה בעלי הדיבה
ופחותי הערך אומרים, כי אנשי מעלה לא יפרסמו הפגמים.
וכאן הכלבים, והיינו ליצני הדור, היו אומרים שיצחק הוא בן
אבימלך. ולכן שלא רצה שידוך זה, שהרי רק בעל כורחו הסכים כי
"מד" יצא הדבר" (בראשית כד, ג), בודאי זרק חציו בפני רבקה ואמר את
דברי ליצני הדור. אך היא לא קיבלה את דברי הליצינות, ורצתה את
השידוך.

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' עבי סטיבסקי הי"ו (חתן הרה"ח ר' ארי' ז"ל ותיבדלח"ט מרת רבקה שטיינמץ תחי')
לרגל נישואי הנכד-הבן החתן יעקב עזריאל הי"ו עב"ג הכלה בת הרה"ח ר' חיים דוד ברזסקי הי"ו מבני ברק
החתונה תתקיים בעז"ה ביום ד' פרי' תולדות ב' כסלו באולמי גני הדקל ב"ב
הרה"ח ר' משה עבי בנימין הי"ו ולבנו הרה"ח ר' שלמה הי"ו
לרגל נישואי הנכד-הבן החתן יוסף הי"ו עב"ג בת הרה"ח שבתי קליין הי"ו מאשדוד
הרה"ח ר' משה שלמה גלזברמן הי"ו ולחתנו הרה"ח ר' יוסף הופמן הי"ו
לרגל נישואי הנכד-הבן החתן שמעון גבריאל הי"ו עב"ג הכלה בת הרה"ח ר' שמואל חסידה הי"ו
הרה"ח ר' משה עבי בנימין הי"ו ולחתנו הרה"ח ר' שלמה קרישבסקי הי"ו ובנו הרה"ח ר' יוסף הי"ו
לרגל שמחת הבר מצוה של הנין-הנכד-הבן הב' שמעון דב נ"ו
הרה"ח ר' חיים שאול כהן הי"ו ולבנו הרה"ח ר' יוסף יהודה הי"ו ולנכדו הרה"ח ר' טוביה הי"ו
לרגל הולדת הנין-הנכד-הבן
יהי רצון שיוזכו לרווחת מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם,
ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי
לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

יזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
בשבילי איזה דבר בכל שבוע... (קודש היולאים ח"א עמ' ז)

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"
חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיין

א. 'אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה אל אדוני'.

יש להבין, מה היא נתינת הטעם, 'אל תאחרו' בגלל 'וה' הצליח דרכי'.

ובפשטות יש לבאר, 'אל תאחרו אותי', אל תעכבו אותי בטענה שרבקה עדיין קטנה, וכדאי תא בריש פרק שני דקידושין (דף מא.), אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה, עד שתגדל ותאמר בפלוגי אני רוצה. כי כיון ש'וה' הצליח דרכי', מובטח אני שגם בגדלותה תאמר, רוצה אני בו. ושמה תאמרו לעכבני, מהטעם שנותנין לבתולה המאורסת י"ב חודש להכין את תכשיטיה ואת צרכי חופתה (כמתני' כתובות נז.). הנה אנכי לא אבקש מכם כלום, 'שלחוני ואלכה אל אדוני', וכל מחסורה עליו, ואין אתם צריכים להכין.

ויותר נראה בעיני לבאר את נתינת הטעם, שבגלל 'וה' הצליח דרכי' לכן 'אל תאחרו', באופן זה. דהנה ענין הצלחת דרכו הוזכר גם בפירוש רש"י עה"פ ויאמר לה בת מי את', 'לאחר שנתן לה, שאלה. שהיה בטוח בזכותו של אברהם, שהצליח הקב"ה דרכו". ויש לדקדק, הלא "הצליח" הוא לשון עבר, וכל זמן שעדיין לא התברר לו שהיא ממשפחתו של אברהם, הוי ליה למימר "שיצליח". אלא כוונת רש"י, "שהצליח ה' דרכו", היינו הנס שנעשה בדרך, שקפצה לו הארץ.

וזהו שאמר אליעזר גם בפסוק זה, שכיון שקפצה הארץ, מוכח שרצון הקב"ה שלא יאחר הדבר. לכן אמר, 'אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי' דייקא, שקפצה לו הארץ בדרכו. לכן, 'שלחוני ואלכה אל אדוני'.

ב. ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה'.

פירש רש"י, 'גילה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ, ושנזדמנה לו רבקה בתפלתו'. וקשה, הלוא משמעות הכתוב, שסיפר ליצחק את 'הדברים אשר עשה' ולא את מה "שנעשה לו". אלא, כדי שיצחק לא יתמה על 'הדברים אשר עשה', היינו שנתן לה את הנזם והצמידים לפני ששאל אותה, 'בת מי את'. לכן 'גילה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ', בזכותו של אברהם, שעי"ז ראה "שהצליח ה' דרכו", כמו שהתבאר לעיל.

אך כדי שקפיצת הארץ תהיה ראייה להצלחת דרכו, היה צורך ש'ימים ידברו', שאכן יגיע חזרה לארץ ישראל בזמן קצר, שבדרך הטבע לא היה מספיק שילך ויבוא. ואם היה מתעכב אצלם, לא היתה לו הוכחה, שיאמין יצחק לדבריו שקפצה לו הארץ. לכן אמר, 'שלחוני ואלכה לאדוני', כי כאשר לא אתעכב, בוודאי יאמין לדבריי, ולא תהיה לו תלונה על הקדמת נתינת הצמידים לשאלת 'בת מי את'. ודוק וקל להבין, כי פשוט הוא, בע"ה.

ג. והוסיף חתנו של רבינו ומסדר ספרו, הג"ר יוסף לערנער-ליכטנשטיין זצ"ל:

ויש ראייה מוכרחת לדברי מו"ח הגאון האמיתי זצ"ל. דאי תא בגמרא (תענית ד.), שלושה שאלו שלא כהוגן, לשנים השיבוהו כהוגן, לאחד השיבוהו שלא כהוגן. ואלו הן, אליעזר עבד אברהם, ושאלו בן קיש, ויפתח הגלעדי. אליעזר עבד אברהם, דכתיב, 'והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך וגו', יכול אפילו חירת אפילו סומא. השיבו כהוגן, ונזדמנה לו רבקה.

ואכן, על מה סמך אליעזר ששאל שלא כהוגן. ואין לומר שסמך על כך שתועיל זכותו של אברהם בניחוש כזה, שהרי הוא לא ציוה אותו לנחש כך. אלא שכיון שראה ש"הצליח ה' דרכו" שקפצה לו הארץ, בטח על זכותו של אברהם וניחש.

ואעפ"כ שפיר קאמרה הגמ', דשאל שלא כהוגן. כי קפיצת הארץ היתה כדי שיזכה לקחת אחת ממשפחת אברהם, אבל ניחושו היה עלול לגרום שהנערה תהיה אמנם ממשפחתו של אברהם, אבל חירת או סומא. לכן אמרו, ששאל שלא כהוגן והשיבוהו כהוגן, וקל להבין.

**נא להתפלל ולעזור רחמי שמים על אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשבי' העומדים
בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה ומשעבוד
לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב**

ובכללם ר' אברהם אשר בן רבקה לרפואה שלימה

זכות רבינו הגה"ק ולימוד דברי תורתו תעמוד לכל צאצאיו ולכל ישראל הנמצאים במקום
סכנה לשוב במהרה לביתם לחיים טובים ולשלום, אמן.

נא להתפלל לרפואת נכד רבינו הגה"ק זי"ע
הרה"ח ר' הילל דוב בן חנה דבורה הי"ו גאנץ
בתוך שאר חולי ישראל

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים

נא לשלוח בקשה לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.